

รูปแบบบทบาทภาครัฐและภาคเอกชนในการส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตร
กรณีศึกษาการค้าผลไม้ในภาคใต้ตอนบน ประเทศไทย
**The Role Model of the Government and Private Sectors in Promoting
Agricultural Trade Case Study of Fruit Trade
in the Upper South of Thailand**

ปรีชา ทองหยัด, วชิรินทร์ สุทธิชัย,
สิทธิพร สุนทร และ เรวัตร์ ชาตรีวิศิษฐ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
**Preecha Thongyad, Watcharin Sutthisai,
Sitthiporn Soonthorn and Raywat Chatreewisit**
Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : thantikan22@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับบทบาทของภาครัฐและภาคเอกชน 2) ระดับการส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตร 3) ความสัมพันธ์และสมการปัจจัยบทบาทภาครัฐและภาคเอกชนที่มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมการค้าสินค้าและ 4) สร้างรูปแบบบทบาทภาครัฐและภาคเอกชนในการส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตร โดยการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 400 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ โดยวิธี Stepwise อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 18 คน และใช้วิธีการประชุมกลุ่มย่อย กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 18 คน ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการพรรณนาความ อธิบายและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับบทบาทของภาครัฐและภาคเอกชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ระดับการส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย โดยรวมมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง เท่ากับ .837 4) สมการปัจจัยบทบาทภาครัฐและภาคเอกชนที่มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตร กรณีศึกษาการค้าผลไม้ในภาคใต้ตอนบน ประเทศไทย โดยเรียงลำดับการเข้าสู่สมการ ได้ดังนี้ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายและนำเสนอสินค้า (X8) ด้านการพัฒนาคุณภาพของ

* วันที่รับบทความ: 21 มกราคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ 3 กุมภาพันธ์ 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 7 กุมภาพันธ์ 2565

Received: January 21, 2022; Revised: February 3, 2022; Accepted: February 7, 2022

ผลผลิต (X_6) ด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้า (X_4) และตัวแปรตัวสุดท้ายที่เข้าสู่สมการที่ดีที่สุดของการวิเคราะห์ถดถอยพหุ ได้แก่ ด้านการสร้างความเข้มแข็งให้ท้องถิ่น (X_3) สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $\hat{y} = .370 + .178X_3 + .192X_4 + .203X_6 + .307X_8$ และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $z_{\hat{y}} = .382Z_8 + .231Z_6 + .208Z_4 + .208Z_3$ และ 5) รูปแบบบทบาทภาครัฐและภาคเอกชนในการส่งเสริมการค้าสินค้าการเกษตร กรณีศึกษาการค้าผลไม้ในภาคใต้ตอนบน ประเทศไทย ประกอบด้วย ปัจจัยการสร้างความเข้มแข็งให้ท้องถิ่น ปัจจัยการอำนวยความสะดวกทางการค้า ปัจจัยการพัฒนาคุณภาพของผลผลิต ปัจจัยด้านการตลาด ปัจจัยการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ ปัจจัยการผลักดันการส่งออก ปัจจัยการสร้างเครือข่ายทางการค้า ปัจจัยระบบโลจิสติกส์ทั่วไปและโลจิสติกส์การตลาด ปัจจัยด้านระบบการบริหารจัดการที่ดี (ธรรมาภิบาลและบริษัทภิบาล) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย ปัจจัยด้านความเป็นผู้นำทุกระดับที่มีวิสัยทัศน์และปัจจัยความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

คำสำคัญ : บทบาท; ผลไม้ไทย; ภาครัฐและภาคเอกชน; สินค้าเกษตร

Abstracts

The purposes of the study were 1) to investigate the level of the government and private roles, 2) to study the level in enhancing agricultural products, 3) to study relationship and investigate equation factors effecting to the government and private roles in enhancing agricultural products, 5) to create patterns of the government and private roles in enhancing agricultural products; the case study of the upper south of Thailand. The research was the mixed method between quantitative method and qualitative method. The participants were 400 people which using formula of Taro Yamane to calculate a sample size. The questionnaire was chosen to be the main instrument. The statistic used were the frequency distributions, mean, average, standard deviation, hypothesis testing, Pearson's Correlation Coefficients, a statistically significant level. 05, Multiple Linear Regression by Stepwise at a statistically significant level. 01. There were 2 methods for collecting the data for the quantitative research; the in-depth interview was used to collect from 18 people by using the purposive sampling method, and the sub group meeting was collecting data from 18 people by using the purposive sampling method. The discussion of the research result was presented through the description and explanation.

The results shown that 1) the level of the government and private roles was in the medium level, 2) the level in enhancing agricultural products was in the medium level, 3) the relationship between the government and private roles with enhancing agricultural products was overall in the high level at .837, 4) equation factors effecting to the government and private roles in enhancing agricultural products; the case study of the upper south of Thailand arranging through the equation orderly as follow; the factor of creating activities for enhancing selling and the factor of presenting products (X_8), the factor of developing the quality of products (X_6), and the factor of offering customer service (X_4). Moreover, the last variable of the Multiple Linear Regression was the factor of creating strength of the local (X_3) which the equation can be written in a standard as follow;

$$\text{Unstandardized score } \hat{y} = .370 + .178X_3 + .192X_4 + .203X_6 + .307X_8$$

$$\text{Standardized score } z_{\hat{y}} = .382Z_8 + .231Z_6 + .208Z_4 + .208Z_3$$

5) The patterns of the government and private roles in enhancing agricultural products; the case study of the upper south of Thailand included the factor of creating the strength of the local, the factor of offering customer service, the factor of developing the quality of products, the factor of marketing, the factor of developing the potential of entrepreneurs, the factor of supporting the export system, the factor of creating the network of trading the factor of the good management (Good governance and Corporate Governance), the factor of advanced technology, the factor of the leaders who have good visions, and the factor of the corporation of the government and private roles in enhancing agricultural product; the case study of the upper south of Thailand.

Keywords: Roles; Thai Fruit; Government and Private; Agricultural Products

บทนำ

โลกยุคเทคโนโลยีสารสนเทศในการติดต่อสื่อสารเพื่อเชื่อมโยงโลกนี้เข้าไว้ด้วยกัน ผลจากการเชื่อมโยงก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายเงินทุน ข้อมูลข่าวสาร สินค้าบริการ รวมไปถึงอุดมการณ์ทางการเมืองการปกครอง ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมและนโยบายการค้าแบบเสรี เนื่องจากการเปิดโอกาสให้บุคคลมีสิทธิและเสรีภาพในการประกอบการทางเศรษฐกิจเพื่อให้ได้มาซึ่งกำไรหรือประโยชน์อื่นใด ตามความสามารถและความปรารถนาของแต่ละบุคคล โดยที่ภาครัฐจะมีบทบาทเข้าไปแทรกแซงระบบเศรษฐกิจน้อยที่สุด ดังนั้นเมื่อบทบาทในการส่งเสริมด้านการค้าของภาครัฐมีข้อจำกัด แต่ในขณะเดียวกัน ความต้องการดำเนินการนโยบายแบบการค้าเสรีมีอยู่อย่างไม่จำกัด (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2553 : 2-3) ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายทุกอย่างอย่างรวดเร็วและมหาศาล โดยคนจีนมีความนิยมผลไม้ไทยสูง ทำให้บริษัทนำเข้าชาวจีนเข้ามาตั้งโรงคัดบรรจุผลไม้จากเกษตรกรชาวสวนผลไม้โดยตรง เรียกกันว่า "ล้ง" เหตุผลก็คือ รัฐบาลจีนส่งเสริมให้ธุรกิจของตนออกไปลงทุนประกอบกิจการในต่างประเทศมากขึ้น ความต้องการเข้ามาติดต่อซื้อผลไม้ มีการกำหนดราคาในการรับซื้อได้โดยตรง รวมทั้งการเปิดเสรีทางด้านสินค้าเกษตรผลไม้ของไทยผลผลิตออกพร้อมกันทั้ง 14 จังหวัดในภาคใต้ โดยเฉพาะทุเรียนและมังคุดในจังหวัดชุมพรและนครศรีธรรมราช ได้มีล้งมาเปิดจุดรับซื้อและตั้งโรงคัดบรรจุผลไม้ในพื้นที่จังหวัดจำนวนมาก ทำให้ผลผลิตมังคุดในหลายพื้นที่ของภาคใต้ เข้ามารวมและคัดแยกในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชและชุมพร และขนส่งกระจายไปยังตลาดปลายทาง ล้งจำกัดปริมาณรับซื้อโดยเฉพาะในปี 2562 ช่วงสัปดาห์แรกที่ผลผลิตออกสู่ตลาดในเดือนกรกฎาคม มังคุดเกรด 1 ล้งรับซื้อกิโลกรัมละ 85-90 บาท และลดลงอย่างรวดเร็วเหลือกิโลกรัมละ 40-50 บาท และ 15-30 บาท ภายในสัปดาห์เดียว ทำให้เกษตรกรได้รับความเดือดร้อนอย่างมาก และมีการเรียกร้องให้ภาครัฐเข้ามาช่วยแก้ปัญหา เนื่องจากการจำหน่ายผลผลิตมังคุดส่วนใหญ่พึ่งพาตลาดส่งออกโดยอาศัยผู้ประกอบการค้าผลไม้ (ล้ง) ซึ่งมีตลาดอยู่ในมือ (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช, ฐานข้อมูลมังคุด, 2562 : 1-4)

จากการศึกษาเห็นว่าล้งต่างชาติก็มีประโยชน์ในแง่ทำให้ราคาผลไม้สูงขึ้น เพราะมีการแข่งขันกันซื้อ ทำให้เกษตรกรชาวสวนผลไม้ได้ราคาผลผลิตที่สูงขึ้น (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา, ฐานข้อมูลมังคุด, 2562 : 8) มังคุดปี 2562 ได้ส่งออกมังคุดสดปริมาณ 7,942.03 ตัน มูลค่า 179 ล้านบาท และมังคุดแช่แข็ง ปริมาณ 7,963.03 ตัน มูลค่า 199 ล้านบาท ส่วนทุเรียนไทยเป็นผู้ส่งออกทุเรียนมากที่สุดในอันดับ 1 ของโลก โดยมีตลาดส่งออกหลัก ได้แก่ จีนและอาเซียน ส่วนราคาทุเรียนที่เกษตรกรขายได้ในปี 2562 จะใกล้เคียงปี 2561 คือราคา 78.16 บาท/กิโลกรัม ซึ่งราคาเพิ่มขึ้นจากปี 2560 ประมาณ 8.84% โดยราคาทุเรียนจะสูงกว่าต้นทุนการผลิตประมาณ 5 เท่า จากต้นทุนผลิตปี 2561 อยู่ที่ 15.10 บาท/ก.ก. ลดลงจากต้นทุนปี 2560 อัตรา 5.12% จากต้นทุนที่ 15.93 บาท/ก.ก. เนื่องจากไทยส่งออกทุเรียนไปยังจีนในสัดส่วนที่สูงมาก ถึง 41% ของการส่งออกทั้งหมด ทั้งนี้ หากปล่อยให้ล้งต่างชาติควบคุมตลาดได้ในอนาคตย่อมสามารถกำหนดราคาได้ตามที่ต้องการ จะส่งผลต่อธุรกิจการค้าผลไม้ไทยทั้งระบบไม่ว่าจะเป็น เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรชาวสวนผลไม้ ผู้รวบรวมผลไม้ ธุรกิจโลจิสติกส์ และผู้บริโภคชาวไทย อย่างไรก็ตามการแก้ไขปัญหาควรใช้วิธีได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่าย และองค์การทางด้านเกษตรของภาครัฐต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหกรณ์การเกษตรต้องปรับตัวให้เข้าสู่ยุคใหม่ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีองค์ความรู้ทางด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรอบรู้ในเรื่องตลาดต่างประเทศ นอกจากนี้ภาคเอกชนซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจรายใหญ่ก็ต้องเข้ามาพัฒนาเกี่ยวกับสินค้าการเกษตรโดยเฉพาะตลาดสินค้าการเกษตรการค้าผลไม้ด้วย ไม่ว่าจะเป็นห้างสรรพสินค้า ผู้ส่งออกรายใหญ่ ต้องเข้ามาดำเนินการให้กับเกษตรกรและองค์การการเกษตรต่าง ๆ โดยการแนะนำและส่งเสริมในการปรับปรุงมาตรฐานกลาง เพื่อกำหนดมาตรฐานในการซื้อขาย และรัฐก็ควรลงมาช่วยจัดระเบียบ ควบคุมและดูแลการดำเนินงานในการรับซื้อผลไม้ของพ่อค้าโดยเฉพาะของต่างชาติให้เข้มงวดยิ่งขึ้น นอกจากนี้เกษตรกรชาวสวนผลไม้เองอย่าผูกติดกับตลาดหนึ่งตลาดใด อย่าผูกติดกับล้งชาติใดชาติหนึ่งเท่านั้น และควรจะมีองค์ความรู้เรื่องตลาดต่างประเทศด้วย เช่น อินเดีย ตะวันออกกลาง และยุโรป ก็สนใจผลไม้ของไทยอยู่มาก (รัฐบาลไทยฟันเป็นศูนย์กลางผลไม้โลก, 2561 : 12)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับระดับบทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในการส่งเสริมการค้าสินค้าการเกษตร กรณีศึกษาการค้าผลไม้ในภาคใต้ตอนบน ประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมการค้าสินค้าการเกษตร กรณีศึกษาการค้าผลไม้ในภาคใต้ตอนบน ประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และสมการปัจจัยบทบาทภาครัฐและภาคเอกชนกับการส่งเสริมการค้าสินค้าการเกษตร กรณีศึกษาการค้าผลไม้ในภาคใต้ตอนบน ประเทศไทย
4. เพื่อสร้างรูปแบบบทบาทภาครัฐและภาคเอกชนในการส่งเสริมการค้าสินค้าการเกษตร กรณีศึกษาการค้าผลไม้ในภาคใต้ตอนบน ประเทศไทย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากรในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรชาวสวนทุเรียนและมังคุด จำนวน 287,790 คน และกลุ่มผู้ประกอบการค้าทุเรียนและมังคุด จำนวน 428 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 288,218 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรชาวสวนทุเรียนและมังคุดและกลุ่มผู้ประกอบการค้าทุเรียนและมังคุด ใช้สูตรคำนวณของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตามระดับชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็นชั้นภูมิแล้วสุ่มตัวอย่างจากทุกระดับชั้น จากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling)

1.3 เครื่องมือการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย มีลักษณะปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่ใช้วัดระดับบทบาทของภาครัฐ มีจำนวน 31 ข้อ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับที่ใช้วัดระดับบทบาทของภาคเอกชน มีจำนวน 19 ข้อ ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามคำถามระดับการส่งเสริมการค้าสินค้าการเกษตร กรณีการค้าผลไม้ของจังหวัดในภาคใต้ตอนบน ประเทศไทย จำนวน 25 ข้อ ตอนที่ 2 3 และ 4 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ต (Likert) โดยผู้วิจัยได้ทำการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือวิจัย ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดขอบเขตของคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์และเนื้อหาของวิจัย สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง พบที่ปรึกษาและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หาความเที่ยงตรงของเครื่องมือโดยวิธีพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence หรือ IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ดร.รัชนิดา ไสยรส ดร.อธิพงษ์ นาครอด ดร.กานต์ เสกขุนทด ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ดร.พยงค์ มุลวาปี ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา และ ดร.ศิวัช สุธสุวรรณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ และดำเนินการหาคุณภาพเครื่องมือ ด้วยการทดลองใช้ (Try Out) จำนวน 40 คน หาค่าอำนาจจำแนก ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายรายข้อ และโดยรวมทุกข้อ (Item – Total Correlation) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการ Cronbach (วัชรินทร์ สุทธิชัย, สิทธิพร สุนทร และคณะ, 2563 : 37-38) ได้ค่าเชื่อมั่น .981

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลปฐมภูมิ ด้วยการใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง 400 คน การประชุมกลุ่มย่อย 18 คนและการสัมภาษณ์ 18 คน ด้วยตนเองและผู้ช่วยวิจัย และเก็บข้อมูลทุติยภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา หนังสือ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์และสื่อพิมพ์ออนไลน์ต่างๆ

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ 2) ระดับบทบาทของภาครัฐและภาคเอกชน และระดับการส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตรกรณีการค้าผลไม้ของจังหวัดในภาคใต้ตอนบน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และ 4) การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression) โดยวิธี Stepwise ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

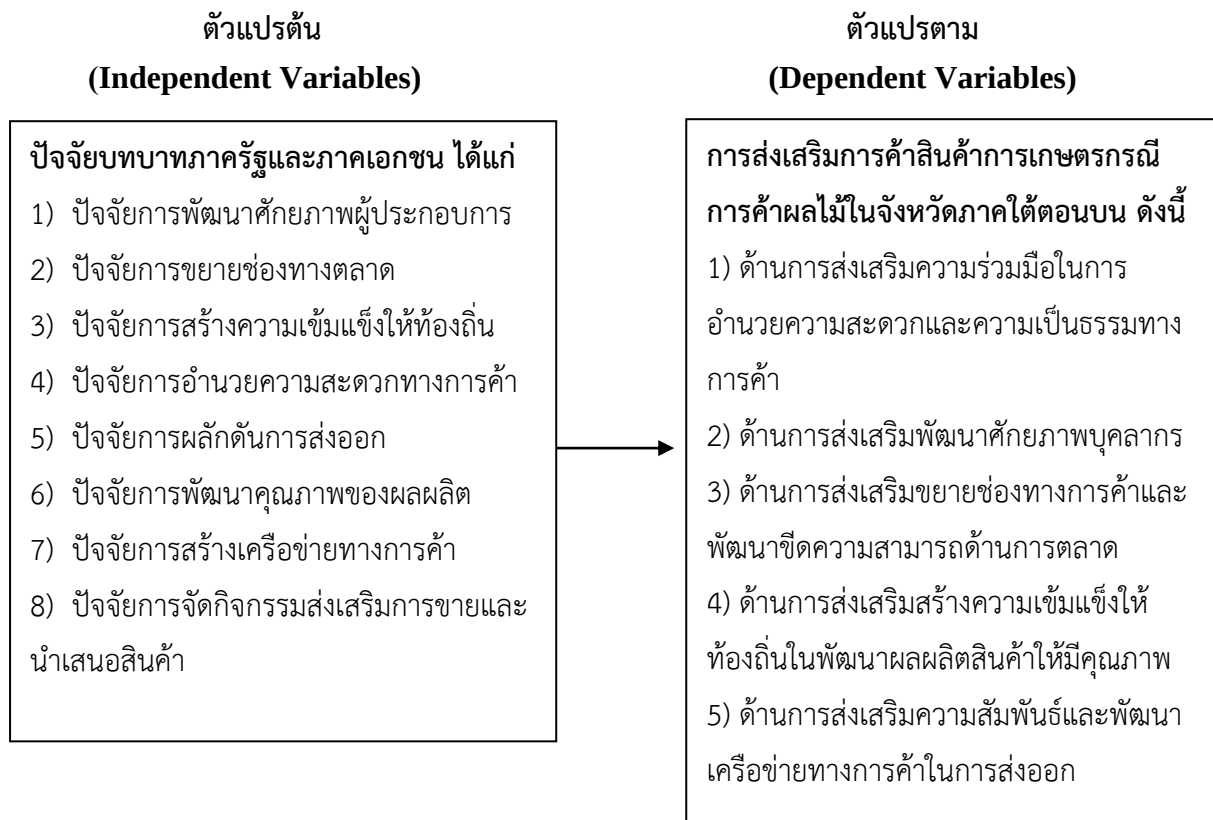
2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 การสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อดำเนินการยืนยันผลการวิจัยเชิงปริมาณระยะที่ 1 วิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 18 คน ประกอบด้วย ตัวแทนสำนักงานพาณิชย์จังหวัด จำนวน 2 คน ตัวแทนสำนักงานเกษตรจังหวัด จำนวน 2 คน เกษตรกรชาวสวนผลไม้ จำนวน 4 คน ผู้ประกอบธุรกิจค้าสินค้าเกษตรผลไม้ในประเทศ จำนวน 4 คน ตัวแทนผู้ประกอบการธุรกิจค้าสินค้าเกษตรผลไม้ต่างประเทศ จำนวน 4 คน และประชาชน(ผู้บริโภค) จำนวน 2 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (Structure Indept Interview) และ การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการจัดบันทึกการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Inductive Analysis) โดยกำหนดขั้นตอนการวิเคราะห์ นำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงในรูปแบบของข้อความโดยการจัดกลุ่มประเด็น (Grouping) ทำการวิเคราะห์ตามประเด็นของข้อมูล โดยการอธิบายความและการตีความข้อมูลที่ได้โดยเชื่อมโยงกับทฤษฎีที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ อภิปรายผลพร้อมพรรณนาความ ข้อมูลตามทฤษฎีและปรากฏการณ์เพื่อสร้างข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

2.2 การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Groups Discussion) เมื่อได้ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยยืนยันผลการวิจัยเป็นครั้งที่ 2 ด้วยการประชุมกลุ่มย่อย โดยกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายในการจัดประชุมกลุ่มย่อย ได้แก่ 18 คน ประกอบด้วย ตัวแทนภาครัฐของจังหวัดชุมพร 4 คน เกษตรกรชาวสวนผลไม้ของจังหวัดชุมพร จำนวน 4 คน ผู้ประกอบธุรกิจค้าสินค้าเกษตรผลไม้ (ล้ง) ในประเทศ จำนวน 4 คน ตัวแทนผู้ประกอบการธุรกิจค้าสินค้าเกษตรผลไม้ (ล้ง) ต่างประเทศ จำนวน 4 คน และประชาชนผู้บริโภคสินค้าเกษตรผลไม้ จำนวน 2 คน ซึ่งเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดประชุมกลุ่มย่อย วันที่ 2 และ 6 กันยายน 2564 และสังเคราะห์ผลการประชุมกลุ่มย่อย เป็นรูปแบบเพื่อนำไปยืนยันผลการวิจัยโดยใช้วิธีการพรรณนา และอธิบายผลที่ได้จากการประชุมกลุ่มย่อยว่ามีลักษณะสอดคล้องหรือแตกต่างจากการวิเคราะห์เชิงปริมาณอย่างไร เพื่อให้การสรุปและการเสนอแนะในมุมมองและความสัมพันธ์ในแต่ละมิติ เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งและเชื่อมั่นให้กับงานวิจัยในเชิงวิชาการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษา เรื่อง รูปแบบบทบาทภาครัฐและภาคเอกชนในการส่งเสริมการค้าสินค้าการเกษตร กรณีศึกษาการค้าผลไม้ในจังหวัดภาคใต้ตอนบน ประเทศไทย ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากการทบทวนเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ระดับบทบาทของภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริมการค้าสินค้าการเกษตร กรณีศึกษาการค้าผลไม้ในภาคใต้ตอนบน ประเทศไทย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ ด้านการสร้างเครือข่ายทางการค้า ($\bar{X} = 3.05$) รองลงมาคือด้านการพัฒนาคุณภาพของผลผลิต ($\bar{X} = 3.03$) และด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายและนำเสนอสินค้า ($\bar{X} = 3.01$)

2. ระดับการส่งเสริมการค้าสินค้าการเกษตร กรณีศึกษาการค้าผลไม้ในภาคใต้ตอนบน ประเทศไทย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ คือ ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์และพัฒนาเครือข่ายทางการค้าในการส่งออก ($\bar{X}=2.93$) รองลงมาคือด้านการส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของท้องถิ่นในพัฒนาผลผลิตสินค้าให้มีคุณภาพ ($\bar{X}=2.92$) และด้านการส่งเสริมความร่วมมือในการอำนวยความสะดวกและความเป็นธรรมทางการค้า ($\bar{X}=2.91$)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทภาครัฐและเอกชนกับการส่งเสริมการค้าสินค้าการเกษตร กรณีศึกษาการค้าผลไม้ในจังหวัดภาคใต้ตอนบน ประเทศไทย โดยรวมมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง เท่ากับ .837

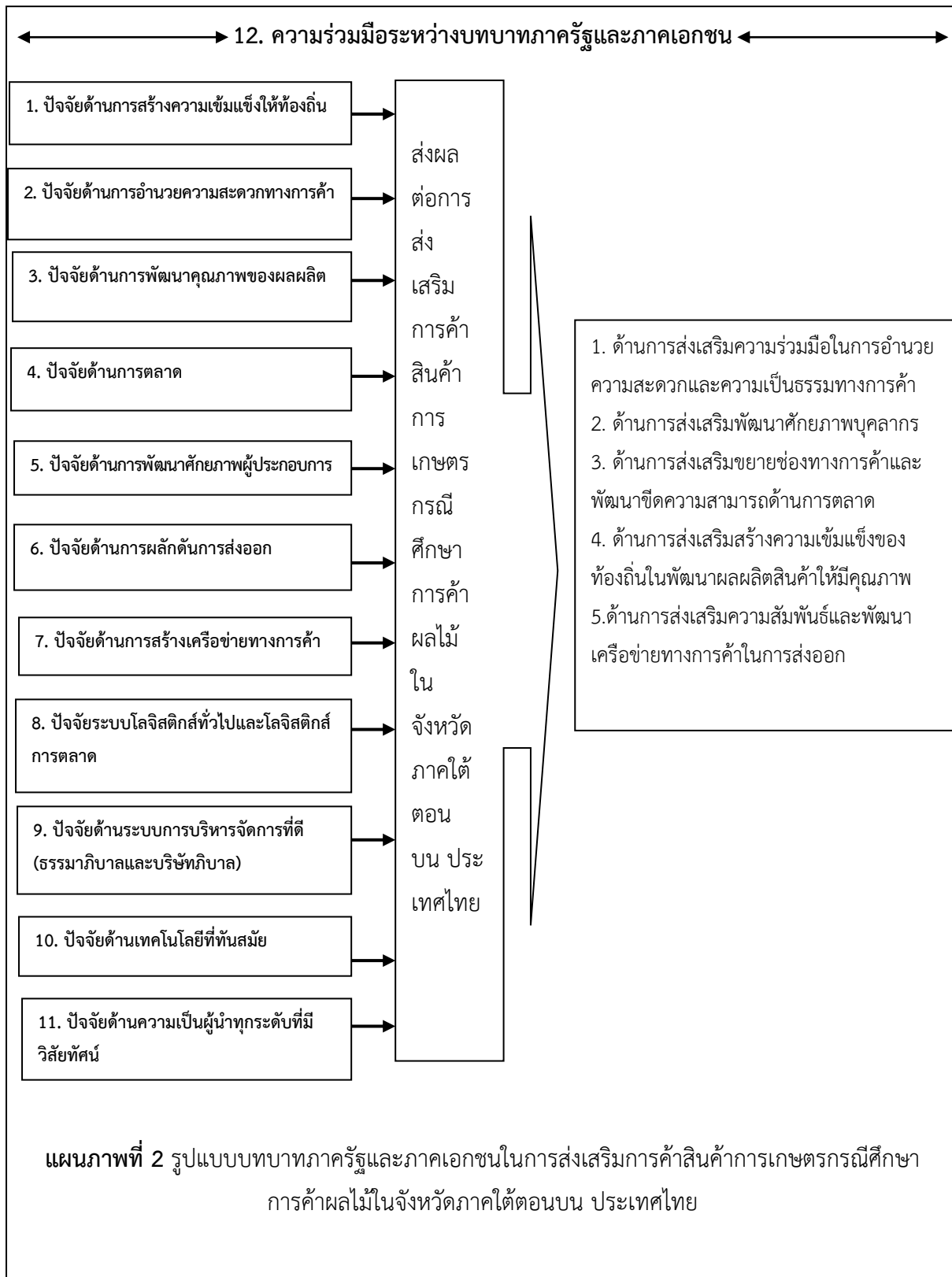
4. ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของบทบาทภาครัฐและเอกชนที่มีผลต่อการส่งเสริมการค้าสินค้าการเกษตร การค้าผลไม้ของจังหวัดในภาคใต้ตอนบน โดยรวม พบ 4 ปัจจัย โดยแบบจำลองสามารถอธิบายได้ร้อยละ 74.70 มีค่า $R^2 = .747$ ส่วนที่เหลือร้อยละ 25.30 มีค่า $R^2 = .253$ เกิดจากปัจจัยอื่นๆ และมีค่าของ F เท่ากับ 291.552 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha .01$ เมื่อพิจารณาตัวแปรย่อย พบว่า ตัวแปรที่สามารถอธิบายบทบาทภาครัฐและเอกชนที่มีผลต่อการส่งเสริมการค้าสินค้าการเกษตร การค้าผลไม้ของจังหวัดในภาคใต้ตอนบน โดยเรียงลำดับการเข้าสู่สมการตามความสัมพันธ์ ดังต่อไปนี้ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายและนำเสนอสินค้า (X_8) ด้านการพัฒนาคุณภาพของผลผลิต (X_6) ด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้า (X_4) และ ด้านการสร้างความเข้มแข็งให้ท้องถิ่น (X_3) สามารถเขียนสมการทำนายจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุบทบาทภาครัฐและเอกชนที่มีผลต่อการส่งเสริมการค้าสินค้าการเกษตร กรณีศึกษาการค้าผลไม้ในภาคใต้ตอนบน ประเทศไทย สามารถเขียนสมการได้ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังต่อไปนี้

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ } Y = .370 + .178X_3 + .192X_4 + .203X_6 + .307X_8$$

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน } Z_r = .382Z_8 + .231Z_6 + .208Z_4 + .208Z_3$$

6. รูปแบบบทบาทภาครัฐและภาคเอกชนในการส่งเสริมการค้าสินค้าการเกษตร กรณีศึกษาการค้าผลไม้ในภาคใต้ตอนบน ประเทศไทย พบว่า ปัจจัยการสร้าง ความเข้มแข็งให้ท้องถิ่น ปัจจัยการอำนวยความสะดวกทางการค้า ปัจจัยการพัฒนาคุณภาพของผลผลิต ปัจจัยด้านการตลาด ปัจจัยการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ ปัจจัยการผลักดันการส่งออก ปัจจัยการสร้างเครือข่ายทางการค้า ปัจจัยระบบโลจิสติกส์ทั่วไป และโลจิสติกส์การตลาด ปัจจัยด้านระบบการบริหารจัดการที่ดี (ธรรมาภิบาลและบริษัทภิบาล) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย ปัจจัยด้านความเป็นผู้นำทุกระดับที่มีวิสัยทัศน์และปัจจัยความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

สามารถเขียนเป็นรูปแบบบทบาทภาครัฐและภาคเอกชนในการส่งเสริมการค้าสินค้าการเกษตร
กรณีศึกษาการค้าผลไม้ในจังหวัดภาคใต้ตอนบน ประเทศไทย ได้ดังนี้

โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญสามารถอภิปรายผลตามสมมติฐาน ดังนี้

1. สมมติฐานที่ 1 ระดับบทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในการส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตร กรณีศึกษาการค้าผลไม้ในจังหวัดภาคใต้ตอนบนประเทศไทย อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยพบว่า โดยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บทบาทภาครัฐมีความซับซ้อนกว้างขวาง ทำหน้าที่มากมายทุกระดับ ทำให้ภาพที่มีต่อผลไม้ทุเรียนและมังคุดไม่ชัดเจน หรืออาจเป็นเพราะ บทบาทภาครัฐและภาคเอกชนมีความทับซ้อนกันอยู่จนแยกไม่ออกกว่าหากมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งดีขึ้นหรือล้มนั่นเกิดจากภาครัฐและภาคเอกชน ทุกด้านของปัจจัยจะพบว่าค่าเฉลี่ยจะใกล้เคียงกันอยู่ระหว่าง ค่าเฉลี่ย 2.65-3.05 ซึ่งมีระยะห่างช่วงค่าเฉลี่ยไม่มากนัก โดยค่าเฉลี่ยน้อยสุด จะเป็นเรื่องการอำนวยความสะดวกทางการค้า เรื่องเกี่ยวกับการที่ภาครัฐมีการดำเนินการอำนวยความสะดวกและแก้ไขกฎ ระเบียบต่างๆ มีค่าเฉลี่ย เพียง 2.60 อยู่ในระดับน้อย หรือเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาระเบียง กฎหมาย ตลอดจนการเก็บภาษีและอากรต่างๆ ให้เกิดความเป็นธรรมทางการค้า และการสร้างกรอบความร่วมมือทั้งระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาคเพื่อส่งเสริมการค้าการลงทุนอย่างอยู่ในระดับปานกลาง การสร้างความเข้มแข็งให้กับท้องถิ่น ภาครัฐมีการลงทุนสร้างโรงงานแปรรูปผลไม้และส่งเสริมการสร้างห้องเย็นเพื่อเก็บรักษาผลผลิตที่ออกมากระจุกตัวไว้สำหรับการแปรรูป ค่าเฉลี่ยอยู่ระดับน้อย 2.58 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (พิมลรัตน์ คำบोल, 2554 : 25) ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการมังคุดในภาคตะวันออก: กรณีศึกษากลุ่ม ปรับปรุงคุณภาพมังคุดตรอกนอง ตำบลตรอกนอง อำเภอลือ จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษา พบว่า การจัดการด้านการผลิตเกษตรกรสามารถผลิตมังคุดได้ตามลักษณะที่ตลาดต้องการ เนื่องจากปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม GAP สอดคล้องกับงานวิจัยของ (บรรจง กาญจนานิล, 2559 : 78-89) พบว่า บทบาทของรัฐบาลในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ : กรณีศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษตราด การกำหนดนโยบายและการวางแผนรัฐได้มีการประสานประโยชน์ของรัฐบาลเข้ากับเอกชน ซึ่งรัฐออกนโยบายและวางแผนสอดคล้องกับการจัดตั้งและพัฒนาพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ การออกกฎหมาย ข้อบังคับ และบังคับใช้กฎหมายเพื่อทำให้สามารถบริหารจัดการ อำนาจความสะดวกทางด้านเศรษฐกิจ โดยอุปสรรคสำคัญ คือ นโยบายและกฎหมาย ไม่สามารถบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยพื้นที่ การจัดการบริหารขาดประสิทธิภาพและล่าช้า ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ (วิภาณี เผือกบัวขาว, 2560 : 68-85) ศึกษาเรื่อง การกำหนดนโยบายส่งเสริมการค้าชายแดนไทย-เมียนมา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการกำหนดนโยบายส่งเสริมการค้าชายแดนไทย-เมียนมา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน รองลงมาคือ ด้านความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร และด้านความร่วมมือทางด้านการค้าตามลำดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดนโยบายส่งเสริมการค้าชายแดนไทย-เมียนมา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรมการค้าต่างประเทศ (2562) บทบาทของเอกชนในการส่งเสริมการค้าต่างประเทศ ระบบเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ การส่งออกต่างประเทศที่สามารถสร้างเม็ดเงินเข้าประเทศได้อย่างมหาศาล ซึ่งการค้าขายลงทุนต่างประเทศนั้น ไม่เพียงแต่ภาครัฐเท่านั้นที่สำคัญ ภาคเอกชนเองก็เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาให้การส่งออกเติบโตอีกด้วย โดย

บทบาทของภาคเอกชนในการส่งเสริมการค้าต่างประเทศต้องกระตุ้นนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ การสร้างเครือข่ายการค้า การจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย เป็นต้น

2. สมมติฐานที่ 2 ระดับการส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตรกรณีศึกษาการค้าผลไม้ในจังหวัดภาคใต้ตอนบน ประเทศไทย อยู่ในระดับปานกลาง ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งอาจเป็นเพราะทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนได้ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมความร่วมมือในการอำนวยความสะดวกและความเป็นธรรมทางการค้า การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพบุคลากร การส่งเสริมขยายช่องทางการค้าและพัฒนาขีดความสามารถด้านการตลาด การส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของท้องถิ่นในพัฒนาผลผลิตสินค้าให้มีคุณภาพ การส่งเสริมความสัมพันธ์และพัฒนาเครือข่ายทางการค้าในการส่งออกอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.89) ในทุกๆ ด้าน ไม่มีข้อใดที่จะโดดเด่นทั้งรายด้านและรายข้อ เช่น ด้านการส่งเสริมความร่วมมือในการอำนวยความสะดวกและความเป็นธรรมทางการค้ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมรายด้าน 2.91 สอดคล้องกับ (สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร, 2558 : 247-251) ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการดำเนินงานนโยบายทางพาราไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกรยางพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบน ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานพาราไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกรยางพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับ (นาตยา พุ่มเรือง, 2559 : 136-141) ศึกษาเรื่อง บทบาทภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนากลยุทธ์การค้าตลาดชายแดนไทย - เมียนมาร์ (ด่านสิงขร) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ บทบาทภาครัฐในการพัฒนากลยุทธ์การค้าตลาดชายแดนไทย- เมียนมาร์ ด่านสิงขร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2559 : 8-9) เห็นว่ารัฐต้องพัฒนาสินค้าให้ตรงกับความต้องการของตลาด และมาตรฐานในระดับสากล การจัดงานแสดงสินค้าระดับนานาชาติในประเทศไทย การนำผู้ประกอบการไทยเข้าร่วมงานแสดงสินค้านานาชาติในต่างประเทศ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายร่วมกับห้างสรรพสินค้า/ผู้นำเข้า (Joint Promotion/In-store Promotion) การผลักดันการส่งออก: พัฒนาและส่งเสริมสินค้าส่งออกเป็นกลุ่มอย่างครบวงจร เร่งผลักดันการเจรจาการค้า บริหารจัดการทรัพยากรและบุคลากรสำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศให้เหมาะสม ขยายช่องทางการค้าในต่างประเทศผ่านเครือข่ายของบริษัทใหม่ ใช้ประโยชน์จากพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์อย่างเต็มที่ เน้นกลยุทธ์เจาะตลาดเมืองหลักและเมืองรอง และใช้ประโยชน์จาก AEC

3. สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยบทบาทภาครัฐและภาคเอกชน ประกอบด้วย การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ การขยายช่องทางตลาด การสร้างความเข้มแข็งให้ท้องถิ่น การอำนวยความสะดวกทางการค้า การผลักดันการส่งออก การพัฒนาศักยภาพของผลผลิต การสร้างเครือข่ายทางการค้า และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายและนำเสนอสินค้า มีผลต่อการส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตร การค้าผลไม้ในจังหวัดภาคใต้ตอนบน ประเทศไทย ประกอบด้วย ด้านการส่งเสริมความร่วมมือในการอำนวยความสะดวกและความเป็นธรรมทางการค้า ด้านการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านการส่งเสริมขยายช่องทางการค้าและพัฒนาขีดความสามารถด้านการตลาด ด้านการส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของท้องถิ่นในพัฒนาผลผลิตสินค้าให้มีคุณภาพ และด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์และพัฒนาเครือข่ายทางการค้าในการส่งออก

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01. ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมการค้าสินค้าการเกษตร การค้าผลไม้ในจังหวัดภาคใต้ตอนบน ได้ร้อยละ มีค่า $74.70R\ 747. = ^2$ และมีค่าของ F เท่ากับ 291.552 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha .01$ เมื่อพิจารณาตัวแปรย่อย พบว่า ตัวแปรที่สามารถอธิบายบทบาทภาครัฐและเอกชนที่มีผลต่อการส่งเสริมการค้าสินค้าการเกษตร การค้าผลไม้ของจังหวัดในภาคใต้ตอนบน โดยเรียงลำดับการเข้าสู่สมการตามความสัมพันธ์ ดังต่อไปนี้ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายและนำเสนอสินค้า ด้านการพัฒนาคุณภาพของผลผลิต ด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้า และตัวแปรตัวสุดท้าย ด้านการสร้างความเข้มแข็งให้ท้องถิ่นเป็นไปตามสมมติฐาน และไม่เข้าสมการ 4 ปัจจัย คือ ด้านการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ ด้านการขยายช่องทางตลาด ด้านการผลักดันการส่งออก และด้านการสร้างเครือข่ายทางการค้า ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน สอดคล้องกับ (บรรจง กาญจนานิล, 2559 : 78-89) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของรัฐบาลในการพัฒนาเกษตรธุรกิจพิเศษ : กรณีศึกษาเกษตรธุรกิจพิเศษตราด การกำหนดนโยบายและการวางแผนรัฐได้มีการประสานประโยชน์ของรัฐบาลเข้ากับเอกชน ซึ่งรัฐออกนโยบายและวางแผนสอดคล้องกับการจัดตั้งและพัฒนาพัฒนาเกษตรธุรกิจพิเศษ สอดคล้องกับ (วสันต์ กุเกียรติกุล, 2545 : 113-114) ศึกษาเรื่อง ระบบส่งเสริมการเกษตร จังหวัดยะลา ผลการวิจัยพบว่า การวางแผน สำนักงานเกษตรจังหวัดจะต้องนำนโยบายการพัฒนาการเกษตรของรัฐบาล และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตลอดจนนโยบายการพัฒนาการเกษตรของจังหวัด มากำหนดเป็นวัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์ และเป้าหมายการทำงานโดยยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ได้แก่ การจัดตั้งและพัฒนาองค์การเกษตรกรสำหรับการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติด้วยวิธีให้เจ้าพนักงานส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาครัฐและภาคเอกชนมีบทบาทด้านการค้าในส่วนกรอบความร่วมมือทั้งระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาคเพื่อส่งเสริมการค้าการลงทุนโดยมีการดำเนินการอำนวยความสะดวกและแก้ไขกฎระเบียบต่าง ๆ โดยรับฟังความคิดเห็นแก่ผู้ค้า เกษตรชาวสวน ตลอดจนทุกภาคส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกัน มีการพัฒนาระเบียบกฎหมายตลอดจนการเก็บภาษีและอากรต่าง ๆ ให้เกิดความเป็นธรรมทางการค้า การส่งเสริมเกิดการเอื้อต่อการลงทุนในสินค้าการเกษตร มีการดำเนินการเพื่อให้การค้าสินค้าการเกษตร มีความคล่องตัวทั้งในประเทศและการส่งออกสินค้านอกประเทศ มีแนวทางปฏิบัติในการค้าขาย การส่งออก และการลงทุน ในส่วนด้านกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึงและชัดเจนและมีการพัฒนาด้านโลจิสติกส์อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาการค้าโดยเน้นการเชื่อมโยงการขนส่งทุกภาคทั่วประเทศ สนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาระบบการประกันภัยทางการค้าให้มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการค้าในเรื่องการเงินการคลัง เช่น อัตราแลกเปลี่ยน และอัตราดอกเบี้ย ให้เกิดความเหมาะสม สอดคล้องกับ (บรรจง กาญจนานิล, 2559 : 78-89) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของรัฐบาลในการพัฒนาเกษตรธุรกิจพิเศษ : กรณีศึกษาเกษตรธุรกิจพิเศษตราด เห็นควรมีการออกกฎหมาย ขอบบังคับ และบังคับใช้กฎหมายเพื่อทำให้สามารถบริหารจัดการ อำนวยความสะดวกทางด้านเศรษฐกิจ สอดคล้องกับ (วสันต์ กุเกียรติกุล, 2545 : 113-114) ศึกษาเรื่อง ระบบส่งเสริมการเกษตร จังหวัดยะลา การจัดตั้งและพัฒนาองค์การเกษตรกร สำหรับการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติด้วยวิธีให้เจ้าพนักงานส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล การปฏิบัติงานในพื้นที่ เจ้าพนักงานส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลจะต้องถอด

แผนปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรประจำปีเป็นแผนปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรประจำปี สำหรับวิธีการปฏิบัติงานกับองค์การเกษตรกรที่สำคัญ ได้แก่ การศึกษาชุมชน การสร้างจิตสำนึกแกนนำ การกระตุ้นแกนนำให้รวบรวมสมาชิก การส่งเสริมให้สมาชิกมีการออมทรัพย์หรือลงทุน การส่งเสริมให้กลุ่มจัดทำกิจกรรมร่วมกันซื้อขาย หรือแปรรูป สอดคล้องกับกรมส่งเสริมการส่งออก(2563) มาตรการต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่การค้า เช่น มาตรการด้านตลาดในประเทศ จะเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย และขอความร่วมมือไปรษณีย์ไทยมาช่วยในการจัดส่งผลไม้ เดินหน้าการเจรจาจับคู่ธุรกิจ (Business Matching)

ทั้งระหว่างผู้ซื้อ ผู้นำเข้า กับผู้ประกอบการไทย และจะเพิ่มการทำ Business Matching ในรูปแบบออนไลน์ให้มากขึ้น มาตรการเสริมสภาพคล่องให้กับผู้ประกอบการ จะช่วยสนับสนุนดอกเบี้ยให้กับผู้ประกอบการที่รวบรวมผลไม้ในอัตรา 3% ระยะเวลา 10 เดือน ขดเชยดอกเบี้ยให้กับผู้ประกอบการที่รวบรวมผลไม้เพื่อส่งออกในอัตรา 3% ระยะเวลา 6 เดือน และช่วยค่าใช้จ่ายรวบรวมเพื่อส่งออกอีก กก.ละ 3 บาท เป้าหมาย 1 หมื่นตัน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบบทบาทภาครัฐและภาคเอกชนในการส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตร กรณีศึกษาการค้าผลไม้ในภาคใต้ตอนบน ประเทศไทย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. บทบาทของภาครัฐและภาคเอกชน ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนในทุกๆ ด้าน เช่น มีการจัดสรรงบประมาณ บุคลากร หรือหน่วยงานโดยตรงที่จะเข้าไปดูแลการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ การขยายช่องทางการตลาด การสร้างความเข้มแข็งให้ท้องถิ่น การอำนวยความสะดวกทางการค้า การผลักดันการส่งออก การพัฒนาคุณภาพของผลผลิต การสร้างเครือข่ายทางการค้าและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย

2. รัฐบาลและเอกชน ควรส่งเสริมการค้าสินค้าการเกษตร กรณีศึกษาการค้าผลไม้ในภาคใต้ตอนบน ประเทศไทย ให้เกิดความร่วมมือในการอำนวยความสะดวกและความเป็นธรรมทางการค้า การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพบุคลากร การส่งเสริมขยายช่องทางการค้าและพัฒนาขีดความสามารถด้านการตลาด การส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของท้องถิ่นในพัฒนาผลผลิตสินค้าให้มีคุณภาพและการส่งเสริมความสัมพันธ์และพัฒนาเครือข่ายทางการค้าในการส่งออกให้เป็นนโยบาย มาตรการระดับประเทศและระหว่างประเทศให้ชัดเจน และปฏิบัติตามได้

3. ควรมีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายและนำเสนอสินค้า เช่นในเรื่อง ภาคเอกชน จัดกิจกรรมส่งเสริมการขายและนำเสนอสินค้า ในต่างประเทศ การออกบูท การออนไลน์ เป็นต้น

4. ควรเน้นพัฒนาและส่งเสริมด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายและนำเสนอสินค้า ด้านการพัฒนาคุณภาพของผลผลิต ด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้า และการสร้างความเข้มแข็งให้ท้องถิ่น

5. พัฒนารูปแบบบทบาทภาครัฐและภาคเอกชนในการส่งเสริมการค้าสินค้าการเกษตร ประกอบด้วย 12 ปัจจัยได้แก่ปัจจัยการสร้างความเข้มแข็งให้ท้องถิ่น ปัจจัยการอำนวยความสะดวกทางการค้า

ปัจจัยการพัฒนาคุณภาพของผลผลิต ปัจจัยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายและนำเสนอสินค้า ปัจจัยการพัฒนา ศักยภาพผู้ประกอบการ ปัจจัยการขยายช่องทางตลาด ปัจจัยการผลักดันการส่งออก ปัจจัยการสร้างเครือข่ายทาง การค้า ปัจจัยความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ปัจจัยนโยบายของรัฐบาล (การสนับสนุนทุน การประชาสัมพันธ์ การลดภาษี และแหล่งทุนจากภาครัฐและเอกชน เป็นต้น) ปัจจัยความซื่อสัตย์และมีคุณธรรม และปัจจัยระบบโลจิสติกส์ที่เชื่อมเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ ปัจจัยผู้นำทุกระดับที่มีวิสัยทัศน์และปัจจัย ระบบการบริหารจัดการที่ดี ธรรมชาติและบริบทในการส่งเสริมการค้าสินค้าการเกษตร กรณีศึกษา การค้าผลไม้ในภาคใต้ตอนบน ประเทศไทยให้ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์. (2559). การสร้างมูลค่าเพิ่ม. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2562. แหล่งที่มา: <https://valuecreation.ditp.go.th/>
- ไชยรัฐ เจริญสินโอฬาร. (2553). *รัฐ-ชาติ (ความไร้) ระเบียบโลกชุดใหม่*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: วิชาสา- นาดยา ฟุ่มเรือง. (2559). *บทบาทภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนากลยุทธ์การค้าตลาดชายแดนไทย - เมียนมาร์ (ด้านสิงขร) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์*. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตมหาวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- บรรจง กาญจนานิล. (2559). บทบาทของรัฐในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ : กรณีศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ตราด. *วารสารรัชตภาคย์ มหาวิทยาลัยรัชตภาคย์*. 12 (26), 78-89.
- ปิยชีนิวส์. (2561). รัฐบาลไทยฝันเป็นศูนย์กลางผลไม้โลก นักวิชาการแนะแก้ปัญหา ล้งจีน” ให้ได้ก่อน. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2563. แหล่งที่มา: <https://www.bbc.com/thai/thailand-42941461>
- พิมลรัตน์ คำบมล. (2554). *การบริหารจัดการมั่งคุดในภาคตะวันออก: กรณีศึกษากลุ่ม ปรับปรุงคุณภาพมั่งคุด ตระกอนอง ตำบลตระกอนอง อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี*. ศูนย์วิจัยเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร นครราชสีมาธรรมราช.
- ภวานี เฟือกบัวขาว. (2560). รูปแบบการกำหนดนโยบายส่งเสริมการค้าชายแดนไทย-เมียนมา จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการกำหนดนโยบายส่งเสริมการค้าชายแดนไทย-เมียนมา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. *วารสารศิลปกร มหาวิทยาลัยศิลปกร*. 10 (3), 68-85.
- วสันต์ กุฎีเกียรติกุล. (2545). *ระบบส่งเสริมการเกษตร จังหวัดยะลา*. รายงานวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่.
- วัชรินทร์ สุทธิชัย, สิทธิพร สุนทร และคณะ. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ของ ประเทศไทย. *วารสารเซนต์จอห์น มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น*. 33 (23), 37-38.

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช. (2562). *ฐานข้อมูลรายสินค้า (มังคุด)*. รายงานประจำปี
ฐานข้อมูลเกษตรรายสินค้า จังหวัดนครศรีธรรมราช ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562

สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร. (2558). *ประสิทธิผลการนำนโยบายยางพาราไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกรยางพารา
ในจังหวัดภาคใต้ตอนบน*. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรรัฐศาสตรศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐ
ศาสตรศาสตร์. บัณฑิตมหาวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
จังหวัดปทุมธานี.